



Fråga advokaten

Jon Kihlman

? **Bolagen A och B har under en längre tid haft ett avtal enligt vilket A skulle leverera till B. Avtalet sades upp i enlighet med sina bestämmelser och upphörde att gälla den 30 juni 2007. A fortsatte emellertid att leverera och B fortsatte att betala i enlighet med villkoren i det tidigare avtalet. När B senare under hösten ville avbryta samarbetet hävdade A att avtalet hade förlängts på obestämd tid och därmed var ett "varaktigt avtal" samt att A därför hade rätt till en "skälig uppsägningstid". Är det verkligen korrekt att A har rätt till en sådan "skälig uppsägningstid" trots att avtalet sagts upp på ett korrekt sätt?**

MATTIAS

En första fråga att ta ställning till inför svaret är om A enligt det ursprungliga avtalet hade någon rätt att leverera, eller om avtalet endast gav B rätten att vid behov köpa från A. I det senare fallet är "avtalet" egentligen inte mer än ett anbud enligt vilket A erbjuder B att köpa. Som alltid är fallet med ett anbud, binder det bara anbudsgivaren, medan mottagaren – B – har rätt, men inte skyldighet, att acceptera. B kunde i så fall ha "sagt upp" redan det ursprungliga avtalet genom att inte beställa ytterligare leveranser. En förutsättning för det fortsatta resonemanget är därför att A enligt det ursprungliga avtalet hade en rätt att leverera till exempel en viss mängd eller en viss andel av B:s behov.

Situationen där det ursprungliga avtalet sades upp och upphörde, men leveranserna fortsatte, kan betraktas på två skilda sätt: Antingen förlängdes det ursprungliga avtalet – på bestämd eller obestämd tid – eller också var varje leverans efter den 30 juni en enskild affär utan egentlig koppling till de tidigare. Den påstådda skäliga uppsägningstiden aktualiseras i praktiken bara om avtalet förlängts på obestämd tid.

FRÅGAN HUR MAN SKA STÄLLA SIG till den nya relationen och till om avtalet har förlängts är bland annat beroende av hur parternas beteende ska tolkas och inte minst hur ofta och med vilka intervall leveranser har skett efter den 30 juni. Om de har skett flera gånger och på ett sätt som liknar förfarande före den 30 juni, ligger det – i vart fall efter ett tag – nära till hands att tolka avtalsrelationen så att det tidigare avtalet har förlängts på obestämd

tid. Ju mer situationen efter den 30 juni avviker från den tidigare, desto mer är det emellertid som talar för att någon sådan förlängning inte har skett, utan att det bara är fråga om enstaka – låt vara återkommande – köp.

ETT AVTAL SOM LÖPER UNDER obestämd tid upphör att gälla inom skälig tid efter uppsägning. I åtskilliga fall är den skäliga tiden mycket kort. Många gånger är det skäligt att inte ha någon uppsägningstid alls. Så är fallet för de flesta tjänster som inte kräver någon egentlig planering och inte heller några investeringar. De flesta konsulttjänster kan till exempel sägas upp med omedelbar verkan.

INTE MINST NÄR AVTALET kräver investeringar eller när köparen vet att det tar tid för leverantören att skaffa nya kunder för att täcka intäktsbortfallet, ligger det emellertid nära till hands att anse att leverantören har rätt till en reell uppsägningstid. Bedömningen av vilken tid som är skälig måste ske från fall till fall.

En utgångspunkt är emellertid att den inte ska vara längre än vad som är nödvändigt. Det kan därtill knappast komma i fråga att en skälig uppsägningstid i ett tillsvidareavtal skulle vara längre än den som parterna tidigare hade avtalat när avtalet var för en bestämd tid.

Som i alla andra fall har problemet i frågan uppkommit eftersom parterna inte insåg att det kunde aktualiseras, eller inte brydde sig om att hantera det i tid. För att undvika den osäkerhet som föranledde frågan och som onekligen kan uppkomma i andra liknande situationer, bör parter som låter sin relation fortsätta även efter en uppsägning, reglera bland annat hur den så småningom ska kunna avslutas.

FAKTA

JUR DR JON KIHLMAN är advokat vid Gärde Wesslau Advokatbyrå i Stockholm. Hans specialiteter är avtalsrätt, särskilt köprätt, offentlig upphandling samt transporträtt. I varje nummer besvarar han läsarnas frågor.

Maila frågorna till redaktionen@silf.se. Redaktionen förbehåller sig rätten att korta ner frågorna.